BERLINGSKE
1. SEKTION SØNDAG 5. FEBRUAR 2017

Fem flade på kinden til os progressive

Kronik
Bo Heimann

Imens vi diskursanalyserer, insisterer på, at mennesket er et rationelt væsen, fortaber os i relativismens afgrund og bitcher over højrefløjen, så kører selvsamme højrefløj verden ud over kanten.

Jeg er sur. Og selv om både min mor og min mester siger, at det ikke er af det gode, så lader jeg det fylde lidt nu. Inden det er for sent.

Jeg er sur på højrefløjen, fordi de er ved at trække verden ad helvedet til. De seneste 35 år har været én lang, glidende overgivelse til neoliberalismens destruktion af samfund, fællesskab og miljø. Men jeg er også rigtigt sur på mit eget slæng af progressive, fritænkende, venstresnoede, alternative og hvad har vi af brødre og søstre. For vi bliver ved med at begå samme fejltagelser, der giver højrefløjen mulighed for at tromle videre. Så her kommer fem flade på kinden til os progressive!

Den første handler om selve menneskets natur. Imens vi progressive har forlæst os politiske teorier og fortsat insisterer på (med arv tilbage fra Descartes), at mennesket er et rationelt (og nærmest krops- og følelsesløst) væsen, så har højrefløjen for længst gjort sig klog på massepsykologi, reklamer og markedsføring.

Rationaler vs. følelser

Det er dér, man lærer noget om at være hurtigt ude, så man kan lægge præmisserne for en diskussion, og dermed voldføre diskussionen i en retning, der er til gunst for en selv; lærer hvordan man flytter opmærksomheden væk fra ømtålige emner; og lærer hvor vigtig gentagelsen er. For gentagelsen er virkelig vigtig. For at forstå ting, må vi aktivere de neurale netværk i vores hjerne. Gentagelser af det samme budskab forstærker de samme neurale forbindelser i vores hjerner, så budskabet til sidst bliver »normalt« og »forståeligt« for os. Det har reklamefolk og despoter vidst længe.

Imens fortæller vi progressive stadig saglige historier og argumenterer med logiske ræsonnementer i forventning om, at når folk bare bliver informeret og oplyst nok, så vil de forstå. Men sådan hænger det ikke sammen. Vi er en race, der er langt mere drevet af følelser og instinkter, end vi progressive vil være ved. Hér ser DF og V herhjemme og Trump i USA langt mere klart - og kommunikerer følgeligt mere direkte til følelser og instinkter.

Tal op - ikke imod

Den næste flade, vi må tage på kinden, handler om, at vi progressive ikke har forstået, at vi styrker netop dét, vi forsøger at ændre, når vi taler imod det. For at kunne negere noget, skal vi først aktivere det, så at sige, for folk skal jo forstå, hvad vi så gerne vil undgå. Derfor: Jo mere vi i de forløbne 22 år har talt imod DF og talt om, hvad de siger og mener af uhyrligheder, desto mere har DF fået tilført opmærksomhed og energi. Jo mere Clinton talte imod Trump under valgkampen, hvor hun citerede ham for den ene og den anden absurditet, desto større succes fik han. Når vi bruger vores energi på at argumentere voldsomt imod noget, styrker vi det ironisk nok.

Postmodernismens fatale fejl

Den tredje flade på kinden handler om, at vi progressive har en stor andel i, at vi nu står i en verden af »alternative fakta«. Og dén svider eddermame alvorligt. Hvad der begyndte så smukt i 1960erne som et opgør med det moderne, rationelle, fornuftige, formelle og hierarkiske er endt galt. Først var det godt med fokus på borgerettigheder, miljøbevægelsen, feminismen og opgør med undertrykkelse af alle mulige mindretal.

Men efterhånden fik de postmoderne idéer om lighed mere og mere skævhed og endte i diktums som f.eks., at al viden er kulturelt konstruerede, der er ingen perspektiver, der er mere rigtige end andre, alt har lige værdi etc. I sidste ende: der er ingen sandhed. Postmodernismen mener absurd nok, at dens opfattelse er andre opfattelser overlegen, selv om de samtidigt mener, at absolut intet er noget andet overlegent. Etisk endte det sådan her: Uden universelle sandheder og bindende moralske normer, er hvert individ overladt til egne vurderinger. Det hedder nihilisme. Og konsekvensen er narcissisme. Det er relativismens afgrund, som højrefløjen har udnyttet.

Her kan vi kort smide en fjerde lussing

> Jo mere vi i de forløbne 22 år har talt imod DF og talt om, hvad de siger og mener af uhyrligheder, desto mere har DF fået tilført opmærksomhed og energi.

Det er en irrationel vrede, der får mennesker i USA og Danmark til at sætte en über-narcissist og milliardær som Trump og en professionel kyniker og neoliberalist som Lars Løkke til magten, mener Bo Heimann. Foto: Nicholas Kamm/AFP

ind, for den handler om, at den politiske korrekthed, som vi progressive har fået malet os op i, ender i narcissisme. Det er selvsagt en nobel ambition at ville al undertrykkelse af ethvert mindretal til livs. Men forfølgelsen af den ambition er endt i en overfølsom, humorløs og nidkær jagt på »aggressorer«, hvor mangt og meget nu frit kan opleves som »aggressivt«, og hvor der kan forventes »safe spaces«, særlig brug af ord, tilbageholdelse af feedback, rigide sondringer imellem kønnene mv.

Alternative fakta

Tilbage til den tredje lussing: Progression og ny orden på et højere niveau kommer aldrig af nihilisme og narcissisme; der kommer kaos. Manglede grænsesætning, manglende disciplin, manglende stillen krav og tabet af den dannelse, der ligger i »ydelse før nydelse«, blev de tydelige konsekvenser af nihilismen og værdiligheden, hvorfor højrefløjens løsninger nu har vind i sejlene. En regression er en realitet - orden, regler, et sort/hvidt verdensbillede og den stærke mand er back in fashion. Og dét uanset hvilken politik, han lægger for dagen - Putin er f.eks. tilsyneladende lige så populær hos DF som Trump.

Til gengæld har højrefløjen taget en anden konsekvens af den dysfunktionelle postmodernisme til sig: de »alternative sandheder«. Trump har både som kandidat og som valgt præsident sagt direkte usandheder. Brexit-tilhængerne gjorde det samme. Dansk politik er ikke undtaget. Siden Foghs 2001-02 nytårstale, der gjorde eksperter til undertrykkende »smagsdommere«, har viden og indsigt været i frit fald i DK. »Mavefornemmelser«, politisk ideologi og halve sandheder har til højrefløjens fordel længe trumfet viden.

Den femte flade på kinden er, at selv såkaldt progressive mennesker bød ind på den neoliberale fortælling om det frie markeds velsignelser. Der er formentlig lige så få muslimer i Trump-land som der er i DFs Sønderjylland, så der er andet på spil end »faren fra de fremmede«. Der er det på spil, at lokalsamfundene er blevet tømt for både job og institutioner.

Den forsvundne solidaritet

Det absurde er, at det netop er højrefløjen, der har stået stærkest bag globaliseringen, og i DK bag de reformer, der har tømt lokalsamfundene, men som alligevel høster frugterne nu. Det skyldes bla., at både S og SF gik med på historien om det frie marked, new public management og den generelle økonomidrevne tænkning frigjort fra sociale og miljømæssige hensyn.

Arbejdsløsheden er steget mange steder. Og hvor det ikke er tilfældet, så er reallønnen stagneret eller oven i købet faldet. Folk oplever sig pressede på økonomien samtidigt med, at den lokale skole og det lokale hospital er forsvundet, og niveauet i både uddannelses- og sundhedssystemerne er faldende. Imens kan de kigge på, at nogle få skraber mere og mere til sig. I dag ejer otte mænd ejer i dag lige så meget som de 3,6 milliarder mennesker, der udgør den fattigste halvdel af jordens befolkning. Syv ud af ti mennesker bor i et land, hvor uligheden er steget i de seneste 30 år. Herunder også Danmark. Den teknologiske udvikling vil betyde, at mange flere job vil blive automatiseret eller overflødiggjort i de kommende år. Og hen over det hele svæver fortsat historien om, at alle er lige, og at alle har lige muligheder. Yeah right!

Dét skaber selvsagt vrede. En irrationel vrede, der helt ulogisk får »almindelige arbejdende« mennesker i USA og Danmark til at sætte en über-narcissist og milliardær som Trump og en professionel kyniker og neoliberalist som Lars Løkke til magten. Dét har DFs vælgere endnu ikke gennemskuet, så der går desværre formentlig også lang tid, før Trumps vælgere gør det. Medmindre vi progressive tager os lidt sammen.

Pyha. Med mor og mester in mente, så er det nok bedst at holde her. Der vil være karma nok at tage sig af efter dette udbrud.

Denne kronik trækker taknemmeligt på tanker fra især Ken Wilber og Georg Lakoff.

Bo Heimann er forfatter og folketingskandidat for Alternativet.